

**Otto-Friedrich-Universität Bamberg
Forschungsstelle für türkisches Recht
am Lehrstuhl für Turkologie**

Blockseminar Sommersemester 2011
Prof. Dr. Christian Rumpf
1./2. Juli 2011 und 8./9. Juli 2011

**Einführung in das türkische Recht
und die türkische Rechtsterminologie**

Block III/3 – Freitag, 8.7.2011

**Verwaltungsrecht
Strafrecht
Strafprozessrecht**

Vorwort

In der deutschen Rechtspraxis spielt das türkische öffentliche Recht eine untergeordnete Rolle. Eher wissenschaftlich ist das Interesse am türkischen Verfassungsrecht, allerdings werden Verfahrensreformen wie im Herbst 2010 auch in Deutschland mit großem Interesse beobachtet.

Hin und wieder taucht das türkische Straßenverkehrsrecht nach Verkehrsunfällen in der Türkei in Schadensersatzprozessen zwischen den Unfallgegnern vor deutschen Gerichten auf, wenn es um die Feststellung des Verstoßes gegen türkische Verkehrsregeln geht. Im Immobilienrecht trifft man auf zahlreiche Beschränkungen, die aus dem öffentlichen Recht kommen, wie etwa Denkmalschutz, Kulturgüterschutz, Forstschutz, Küstenschutz oder ganz einfach das öffentliche Baurecht. Auch das in Block II bereits angesprochene Vergaberecht gehört zum Teil zum öffentlichen Recht. Die regulierten Märkte in Telekommunikation, Energie und Verkehr gehören ebenfalls dazu. Damit bekommt das türkische öffentliche Recht doch eine unübersehbar wichtige Dimension.

Dagegen haben wir im Bereich des Strafrechts wieder eine Situation, die durchaus derjenigen im Privatrecht ähnelt. Es sind nicht nur die Fälle „Abdullah Öcalan“ oder „Marco W.“, die das Interesse der öffentlichen Meinung wecken. Vielmehr ist etwa die Kenntnis des türkischen Staatsschutzstrafrechts für deutsche Verwaltungsgerichte in Asylsachen immer noch von Bedeutung, auch wenn die Zahl der Asylbewerber aus der Türkei sehr stark zurückgegangen ist. Aber auch bei der Auslieferung türkischer Straftäter durch deutsche an türkische Justizbehörden kann es auf die Kenntnis des türkischen Rechts ankommen.

Stuttgart, im Juni 2011

Rechtsanwalt Prof. Dr. Christian Rumpf

Die aktuelle Verfassungsordnung

I. Die Entstehung der Verfassung von 1982

"Versagen" der Verfassung von 1961? Übergangszeit und Neuanfang

II. Grundlagen und ideologischer Gehalt der Verfassung

1. Die Struktur der Verfassung
2. Der ideologische Gehalt: Kemalismus
 - Nationalismus; Laizismus; Etatismus; Republikanismus; Populismus; revolutionärer Reformismus
3. Der „soziale und demokratische Rechtsstaat“

III. Staatsorganisation und Herrschaftsgewalt

1. Gewaltenteilung und Kompetenzordnung
2. Die Gesetzgebung
 - a) Große Nationalversammlung der Türkei
 - b) Parteien
 - c) Wahlrecht und Wahlsystem
 - d) Begriff und Wesen des Gesetzes
 - e) Rechtsverordnung mit Gesetzeskraft
3. Die Exekutive
 - a) Der Präsident der Republik
 - b) Der Ministerrat
 - c) Die Verwaltung
 - d) Der Nationale Sicherheitsrat
 - e) Die autonomen Körperschaften des öffentlichen Rechts
4. Das Verfassungsgericht
5. Die Gerichtsbarkeit
 - a) Grundlagen der rechtsprechenden Gewalt
 - b) Verwaltungsgerichtsbarkeit
 - c) Ordentliche Gerichtsbarkeit
 - d) Staatssicherheitsgerichtsbarkeit
 - e) Militärgerichtsbarkeit
 - f) Der Konfliktgerichtshof
 - g) Der Rechnungshof

IV. Der Bürger im Verfassungssystem (Grundrechte)

1. Die Staatsangehörigkeit
2. Das Grundrechteregime unter der Verfassung von 1982

- a) Das Menschenwürdeprinzip
- b) Das Schrankensystem
- c) Das Verhältnismäßigkeitsprinzip

- 3. Der Gleichheitssatz
- 4. Die Grundrechte und -pflichten
- 5. Minderheitenschutz

V. Die Verfassung im Not- und Ausnahmezustand

- 1. Notstand; Ausnahmezustand, Kriegszustand
- 2. Ausrufung; Gesetzgebung; Grundrechte; Rechtsschutz

VI. Die Wirtschaftsverfassung

VII. Die Kulturverfassung

- 1. Die "nationale Kultur"
- 2. Hochschule und Bildung
- 3. Kunst und Presse
- 4. Kulturgüterschutz

VIII. Verfassung und Völkerrecht

- 1. Völkerrecht: Verträge und allgemeines Völkerrecht
- 2. Europa
 - a) Die Europäische Menschenrechtskonvention
 - b) Die Übertragung von Hoheitsbefugnissen: Beispiel EU

IX. Verfassungsänderung

Verwaltungsrecht

I. Verwaltungsaufbau und Kompetenzen

II. Allgemeines Verwaltungsrecht

- 1. Grundlagen
- 2. Verwaltungshandeln
 - Verwaltungsakt - Allgemeinverfügung und normative Akte – Verwaltungsvertrag

- 3. Der öffentliche Dienst
- 4. Die öffentlichen Sachen
- 5. Kontrolle des Verwaltungshandelns

Kontrolle durch das Parlament - Kontrolle durch die Exekutive (Präsident der Republik/Verwaltung) - Kontrolle durch die Justiz

III. Besonderes Verwaltungsrecht

1. Polizeirecht
2. Baurecht
3. Vergaberecht
4. Steuerrecht
5. Kreditwesen
6. Straßenverkehr
7. Beamtenrecht
8. Sozialrecht
9. Kulturgüterschutz
10. Umwelt und Natur
11. Kulturgüter
12. Ausländerrecht

IV. Verwaltungsprozessrecht

1. Die Verwaltungsgerichte
2. Grundsätze des Verfahrens
3. Verfahrensarten
 - Anfechtungsklage
 - (Nichtigkeitsklage) - Klage der vollen Gerichtsbarkeit
 - Einstweiliger Rechtsschutz
4. Durchführung des Verfahrens
 - Verjährung – Beteiligte - Rechtsmittel

V. Staatsangehörigkeitsrecht

1. Einführung: die neue Rechtslage
2. Allgemeines, Doppelstaater
3. Erwerb
 - durch Geburt - auf Antrag - Wiedereinbürgerung
3. Verlust
4. Die geborenen Türken und gewordenen Deutschen: Sonderrecht

Verwaltungsprozessgesetz

MADDE 2.

1. İdari dava türleri şunlardır :

- a) İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları,
 - b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,
 - c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.
2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.
3. Cumhurbaşkanının doğrudan doğruya yaptığı işlemler idari yargı denetimi dışındadır.

T.C.
DANIŞTAY
Onuncu Daire
Esas No: 2002/1539

Davacı ve Yürütmenin Durdurulmasını İsteyen :

Vekilleri : Av.Bilgiç Ertürk,Av.Jülide Ertürk
Alaçam Sok.10/7 - Çankaya/ANKARA

Davalı : Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu-ANKARA

İstem Özet : Demirbank A.Ş.'nin HSBC Bank'a satışına karar verilmesine ilişkin Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu kararının ve satış işleminin iptali, yürütülmesinin durdurulması istenilmektedir.

D.Tetkik Hakimi : Yakup Bal

Düşüncesi : Yürütmeyi durdurma istemi hakkında davalı idare savunması alındıktan sonra karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Bilgin Arısan

Düşüncesi : Davanın durumuna göre, yürütmenin durdurulması isteminin davalı idarenin savunmasının alınmasından sonra incelenmesi gerekeceği düşünülmektedir.

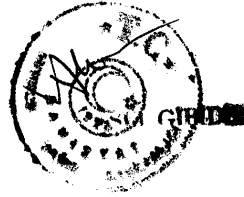
TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince gereği düşünüldü:

Davanın durumu ve uyumsuzluğun hukuki niteliğine göre yürütmenin durdurulması istemi hakkında davalı idare savunması alındıktan sonra karar verilmesine 6.5.2002 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Burhan	Yılmaz	Serap	Ali	Ahmet
ÖÇ	TAŞDELEN	AKSOYLU	ÖZTÜRK	BAŞPINAR

NM-10.5.2002

T.C.
DANIŞTAY
Onuncu Daire
Esas No: 2002/1494
Karar No: 2002/1025

Davacı :
Vekilleri : Av.Bilgiç Ertürk, Av.Jülide Ertürk
Alaçam Sok. 10/7 Çankaya/ANKARA
Davalı : Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
Başkanlığı - ANKARA

Davanın Özeti : 6.12.2000 tarih ve 24252 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, Demirbank T.A.Ş.'nin temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetiminin 4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun 14/3. maddesi uyarınca Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilmesine ilişkin Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu kararının iptali istenilmektedir.

D.Tetkik Hakimi : Yakup Bal

Düşüncesi : 2577 sayılı Yasanın 7. maddesi uyarınca davanın süre yönünden reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince 2577 sayılı Yasanın 14. maddesi uyarınca işin gereği düşünüldü;

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 7/1. maddesinde, dava açma süresinin özel kanunlarında ayrı süre gösterilmeyen hallerde Danıştay'da ve İdare Mahkemesinde altmış gün olduğu, 7/4. maddesinde ise ilanı gereken düzenleyici işlemlerde dava süresinin ilan tarihini izleyen günden itibaren başlayacağı öngörülmüştür.

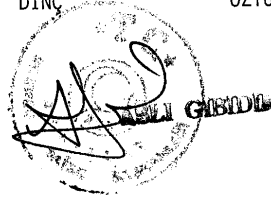
Dava dosyasının incelenmesinden; 6.12.2000 tarih ve 24252 sayılı mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 123 sayılı Bankacılık Düzenleme Denetleme Kurulu kararı ile Demirbank T.A.Ş.'nin, temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetiminin 4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun 14/3. maddesi uyarınca Tasarruf mevduatı Sigorta Fonuna devredildiği, anılan kararın iptali istemiyle 29.3.2002 tarihinde kayıtlara giren dilekçeyle dava açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda iptali istenilen kararın Resmi Gazetede yayımını izleyen günden itibaren 60 gün içinde dava açılması gerekirken 29.3.2002 tarihinde açılan davada süre aşımı bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle davanın süre yönünden reddine, yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına 11.4.2002 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Burhan	Yılmaz	Mustafa İlhan	Ali	Ahmet
ÖÇ	TAŞDELEN	DİNÇ	ÖZTÜRK	BAŞPINAR

HA

Strafrecht

I. Allgemeines Strafrecht

1. Grundlagen
2. Internationales Strafrecht
3. Täterschaft und Beteiligung
4. Versuch
5. Konkurrenzen
6. Verjährung
7. Strafarten

II. Besonderes Strafrecht

1. Staatsschutzdelikte, einschließlich Antiterrorgesetz
2. Kriminaldelikte
3. Besonderheiten: Ehre im Strafrecht

III. Nebenstrafrecht

1. Demonstrationsrecht
2. Vereinsrecht
3. Atatürk
4. Waffengesetz

IV. Strafprozess

1. Strafprozessordnung
2. Staatssicherheitsgerichte

V. Strafvollzug

1. Vollzugsanstalten
2. Richterliche Kontrolle
3. Vorzeitige Beendigung des Vollzugs

V. Militärstrafrecht und Militärstraftprozess

Hürriyet v. 5.6.2002

„Satanistler'e yine aynı ceza

Şehriban Coşkunfırat'ı "şeytana kurban etmek" amacıyla öldürdükleri gerekçesiyle çarptırıldıkları 25 yıl 6 ay 20'şer gün ağır hapis cezası Yargıtay tarafından az bulunarakbozulan 3 sanığın yeniden yargılandığı Ağır Ceza Mahkemesi, eski kararında direndi.

İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki duruşmaya, tutuklu sanıklar Engin Arslan, Ömer Çelik ve Zinnur Gülşah Dinçer katıldı. Duruşmada mahkeme heyeti, Yargıtay'ın bozma kararına uymayarak, eski hükümünde direnme kararı aldı. Böylece sanıklar hırsızlık ve Şehriban Coşkunfırat'ın öldürülmesi suçlarından toplam 25 yıl 6 ay 20'şer gün ceza

Tagesspiegel v. 17.4.2002

Andrea büßt Reststrafe in Berlin ab

Thomas Seibert

Ein knappes Jahr nach ihrer Verurteilung als Drogenkurierin in der Türkei darf die 19-jährige Berlinerin Andrea Rohloff bald nach Deutschland zurück, um in einem Berliner Gefängnis ihre Reststrafe abzusitzen. Mit dem so genannten Umwandlungsurteil der türkischen Justiz sei in Kürze zu rechnen, sagte Rohloffs Anwalt Ülkü Caner am Dienstag. In einigen Wochen dürfte Andrea wieder in Berlin sein - wenn sie auch bis auf weiteres hinter Gittern bleibt.

Obwohl sie selbst die Überstellung nach Deutschland beantragt hatte, reagierte die junge Frau zunächst geschockt auf die Nachricht, dass sie bald in die Bundesrepublik heimkehren dürfe. "Zuerst war da nur reine Panik", wird in Andreas Umgebung berichtet: Rohloff befürchtete, in Berlin erneut vor Gericht gestellt zu werden. Doch ihre Angst war unbegründet - es geht nur um die Verbüßung einer Reststrafe. Andrea kann im deutschen Gefängnis sogar ihre durch den verunglückten Türkei-Urlaub unterbrochene Berufsausbildung zur kaufmännischen Angestellten beenden. Deshalb freut sie sich jetzt auf die Rückkehr nach Berlin.

Mit sechs Kilogramm Heroin in der Reisetasche war Andrea Rohloff im Januar vergangenen Jahres an der Sicherheitskontrolle des Flughafens Izmir an der türkischen Ägäis-Küste festgenommen worden. Damals, kurz nach ihrem 18. Geburtstag, war Andrea zum ersten Mal in ihrem Leben ohne ihre Eltern in Urlaub gefahren. Sie war zusammen mit einer Freundin namens Nadine in der Türkei unterwegs - und es war Nadine, von der Andrea nach eigener Aussage die Tasche mit dem Heroin erhielt. Von Nadine fehlt seit dem Tag der Festnahme jede Spur. Vor Gericht beteuerte Andrea Rohloff, sie habe nichts von dem Rauschgift mit einem Straßenverkaufswert von rund 150 000 Euro in ihrem Gepäck gewusst, sondern sei von Nadines Bande als nichts ahnende Drogenkurierin eingesetzt worden.

Ungewöhnlich schnell bearbeitete das türkische Justizministerium auch ihren Antrag, nach Deutschland verlegt zu werden.

Von dem türkischen Umwandlungsurteil hängt ab, wie lange Andrea Rohloff in Berlin noch hinter Gittern bleiben muss. Wenn sie sich dafür entschieden hätte, ihre Strafe komplett in der Türkei abzusitzen, hätte sie von den großzügigen Strafnachlässen profitieren können, die im türkischen Justizwesen bei nicht-politischen Häftlingen und bei guter Führung üblich sind. In den überfüllten türkischen Gefängnissen ist es üblich, Häftlinge bei guter Führung schon nach Verbüßung von etwa einem Drittel ihrer Strafe freizulassen.

Für Andrea hätte dies die Hoffnung auf Freilassung im nächsten Jahr bedeutet - aber eben auch noch ein Jahr im türkischen Gefängnis.

Forschungsstelle für türkisches Recht – An der Univ

Tel. +49 951 863 2182 – Fax +49

E-Mail : Turkologie@uni-bamb

© Juni 2011

zaya yeniden çarptırılmış oldu.

DAVANIN GEÇMİŞİ

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nca hazırlanan iddianamede, sanıklar Engin Arslan, Ömer Çelik ve Zinnur Gülşah Dinçer'in, Şehriban Coşkunfırat'ı yanlarına alarak 13 Eylül 1999 tarihinde piknik yapmak amacıyla Ortaköy Mezarlığı'nın yanındaki ormanlık alana gittikleri anlatılıyordu. Sanıkların satanist düşünceye sahip oldukları, olay günü Engin Arslan'ın "şeytandan mesaj geldiğini ve Şehriban Coşkunfırat'ın öldürülmesini istediğini" söylediği kaydedilen iddianamede, bunun üzerine Ömer Çelik'in maktulenin boğazını sıktığı, Engin Arslan'ın ağzını ve burnunu kapattığı, Zinnur Gülşah Dinçer'in de bacalarını tuttuğu belirtiliyordu. İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen duruşma, 14 Mart 2001 tarihinde sonuçlandı. Mahkemenin kararında, Ömer Çelik, Engin Arslan ve Zinnur Gülşah Dinçer, "Kasten adam öldürmek" suçundan, TCK'nın 448. maddesi uyarınca, kastın yoğunluğu, sanıkların sosyal durumları ve olayın kamuoyunda yarattığı etki de göz önüne alınarak en üst sınırdan, 30'ar yıl ağır hapis cezasına çarptırılmıştı. Mahkeme heyeti, sanıkların bu cezalarını, suçlarını itiraf etmiş olmaları nedeniyle TCK'nın 59. maddesinin 2. fıkrasına göre 25'er yıl ağır hapis cezasına indirmişti. Şehriban Coşkunfırat'ın ölümünden sonra çantasının alınması nedeniyle de sanıkları "Hırsızlık" suçundan 6 ay 20'şer gün hapis cezasına mahkum eden mahkeme, sonuçta toplam 25 yıl 6 ay 20'şer gün ağır hapis cezasına hükmetmişti.

Yargıtay 1. Ceza Dairesi, İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin bu kararını, eylemin "Canavarca bir his seykiyle adam öldürme" cürümünü oluşturduğunu ve sanıkların öldürme fiilini "niteliksiz adam öldürme" olarak vasıflandırmanın bozmayı gerektirdiğini belirterek bozmuştu.

Gesetzestexte aus dem Strafrecht

Kanun No. 5237

Kabul Tarihi : 26.9.2004

Geändert durch Gesetz Nr. 5328 v. 31.3.2005, RG Nr.

BİRİNCİ KİTAP Genel Hükümler

BİRİNCİ KISIM Temel İlkeler, Tanımlar ve Uygulama Alanı

BİRİNCİ BÖLÜM Temel İlkeler ve Tanımlar

Ceza Kanununun amacı

MADDE 1. - (1) Ceza Kanununun amacı; kişi hak ve özgürlüklerini, kamu düzen ve güvenliğini, hukuk devletini, kamu sağlığını ve çevreyi, toplum barışını korumak, suç işlenmesini önlemektir. Kanunda, bu amacın gerçekleştirilmesi için ceza sorumluluğunun temel esasları ile suçlar, ceza ve güvenlik tedbirlerinin türleri düzenlenmiştir.

Suçta ve cezada kanunilik ilkesi

MADDE 2. - (1) Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükümlenemez.

(2) İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz.

(3) Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz.

Adalet ve kanun önünde eşitlik ilkesi

MADDE 3. - (1) Suç işleyen kişi hakkında işlenen fiilin ağırlığıyla orantılı ceza ve güvenlik tedbirine hükümlenir.

(2) Ceza Kanununun uygulamasında kişiler arasında ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, siyasal veya diğer fikir yahut düşünceleri, felsefi inanç, millî veya sosyal köken, doğum, ekonomik ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılamaz ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınamaz.

Kanunun bağlayıcılığı

MADDE 4. - (1) Ceza kanunlarını bilmemek mazeret sayılmaz.

(2) *Ancak sakınamayacağı bir hata nedeniyle kanunu bilmediği için meşru sanarak bir suç işleyen kimse cezaen sorumlu olmaz. (im Juli 2005 wieder aufgehoben)*

Özel kanunlarla ilişki

MADDE 5. - (1) Bu Kanunun genel hükümleri, özel ceza kanunları ve ceza içeren kanunlardaki suçlar hakkında da uygulanır.

Yer bakımından uygulama

MADDE 8. - (1) Türkiye'de işlenen suçlar hakkında Türk kanunları uygulanır. Fiilin kısmen veya tamamen Türkiye'de işlenmesi veya neticenin Türkiye'de gerçekleşmesi hâlinde suç, Türkiye'de işlenmiş sayılır.

(2) Suç;

a) Türk kara ve hava sahaları ile Türk karasularında,

b) Açık denizde ve bunun üzerindeki hava sahasında, Türk deniz ve hava araçlarında veya bu araçlarla,

c) Türk deniz ve hava savaş araçlarında veya bu araçlarla,

d) Türkiye'nin kıt'a sahanlığında veya münhasır ekonomik bölgesinde tesis edilmiş sabit platformlarda veya bunlara karşı,

İşlendiğinde Türkiye'de işlenmiş sayılır.

Yabancı ülkede hüküm verilmesi

MADDE 9. - (1) Türkiye'de işlediği suçtan dolayı yabancı ülkede hakkında hüküm verilmiş olan kimse, Türkiye'de yeniden yargılanır.

Görev suçları

MADDE 10. - (1) Yabancı ülkede Türkiye namına memuriyet veya görev üstlenmiş olup da bundan dolayı bir suç işleyen kimse, bu fiile ilişkin olarak yabancı ülkede hakkında mahkûmiyet hükmü verilmiş bulunsa bile, Türkiye'de yeniden yargılanır.

Vatandaş tarafından işlenen suç

MADDE 11. - (1) Bir Türk vatandaşı, 13 üncü maddede yazılı suçlar dışında, Türk kanunlarına göre aşağı sınırı bir yıldan az olmayan hapis cezasını gerektiren bir suçu yabancı ülkede işlediği ve kendisi Türkiye'de bulunduğu takdirde, bu suçtan dolayı yabancı ülkede hüküm verilmemiş olması ve Türkiye'de kovuşturulabilirliğin bulunması koşulu ile Türk kanunlarına göre cezalandırılır.

(2) Suç, aşağı sınırı bir yıldan az hapis cezasını gerektirdiğinde yargılama yapılması zarar görenin veya yabancı hükûmetin şikâyetine bağlıdır. Bu durumda şikâyet, vatandaşın Türkiye'ye girdiği tarihten itibaren altı ay içinde yapılmalıdır.

Yabancı tarafından işlenen suç

MADDE 12. - (1) Bir yabancı, 13 üncü maddede yazılı suçlar dışında, Türk kanunlarına göre aşağı sınırı en az bir yıl hapis cezasını gerektiren bir suçu yabancı ülkede Türkiye'nin zararına işlediği ve kendisi Türkiye'de bulunduğu takdirde, Türk kanunlarına göre cezalandırılır. Yargılama yapılması Adalet Bakanının istemine bağlıdır.

(2) Yukarıdaki fıkrada belirtilen suçun bir Türk vatandaşının veya Türk kanunlarına göre kurulmuş özel hukuk tüzel kişisinin zararına işlenmesi ve failin Türkiye'de bulunması hâlinde, bu suçtan dolayı yabancı ülkede hüküm verilmemiş olması koşulu ile suçtan zarar görenin şikâyeti üzerine fail, Türk kanunlarına göre cezalandırılır.

(3) Mağdur yabancı ise, aşağıdaki koşulların varlığı hâlinde fail, Adalet Bakanının istemi ile yargılanır:

a) Suçun, Türk kanunlarına göre aşağı sınırı üç yıldan az olmayan hapis cezasını gerektirmesi.

b) Suçluların geri verilmesi anlaşmasının bulunmaması veya geri verme isteminin suçun işlendiği ülkenin veya failin uyruğunda bulunduğu devletin hükûmeti tarafından kabul edilmemiş olması.

(4) Birinci fıkra kapsamına giren suçtan dolayı yabancı mahkemece mahkûm edilen veya herhangi bir nedenle davası veya cezası düşen veya beraat eden yahut suçu kovuşturulabilir olmaktan çıkan yabancı hakkında Adalet Bakanının istemi üzerine Türkiye'de yeniden yargılama yapılır.

Diğer suçlar

MADDE 13. - (1) Aşağıdaki suçların, vatandaş veya yabancı tarafından, yabancı ülkede işlenmesi hâlinde, Türk kanunları uygulanır:

a) İkinci Kitap, Birinci Kısım altında yer alan suçlar.

b) İkinci Kitap, Dördüncü Kısım altındaki Üçüncü, Dördüncü, Beşinci, Altıncı, Yedinci ve Sekizinci Bölümlerde yer alan suçlar.

c) İşkence (madde 94, 95).

d) Çevrenin kasten kirletilmesi (madde 181).

e) Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti (madde 188), uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma (madde 190).

f) Parada sahtecilik (madde 197), para ve kıymetli damgaları imale yarayan araçların üretimi ve ticareti (madde 200), mühürde sahtecilik (madde 202).

g) Fuhuş (madde 227).

h) Rüşvet (madde 252).

i) Deniz, demiryolu veya havayolu ulaşım araçlarının kaçırılması veya alıkonulması (madde 223, fıkra 2, 3) ya da bu araçlara karşı işlenen zarar verme (madde 152) suçları.

(2) İkinci Kitap, Dördüncü Kısım altındaki Üçüncü, Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümlerde yer alanlar hariç; birinci fıkra kapsamına giren suçlardan dolayı Türkiye'de yargılama yapılması, Adalet Bakanının talebine bağlıdır. (eingefügt Juli 2005)

(3) Birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde yazılı suçlar dolayısıyla yabancı bir ülkede mahkûmiyet veya beraat kararı verilmiş olsa bile, Adalet Bakanının talebi üzerine Türkiye'de yargılama yapılır.

Seçimlik cezalarda soruşturma

MADDE 14. - (1) 11 ve 12 nci maddelerde belirtilen hâllerde, soruşturma konusu suçun yer aldığı kanun maddesinde hapis cezası ile adlî para cezasından birinin uygulanması seçimlik sayılmış ise soruşturma veya kovuşturma açılmaz.

Soruşturma koşulu olan cezanın hesaplanması

MADDE 15. - (1) Miktarının soruşturma koşulu oluşturduğu hâllerde ceza, soruşturma evresinde ileri sürülen kanunî ağırlaştırıcı nedenlerin aşağı sınırı ve kanunî hafifletici nedenlerin yukarı sınırı göz önünde bulundurularak hesaplanır.

+++

Ceza sorumluluğunun şahsiliği

MADDE 20. - (1) Ceza sorumluluğu şahsîdir. Kimse başkasının fiilinden dolayı sorumlu tutulamaz.

(2) Tüzel kişiler hakkında ceza yaptırımı uygulanamaz. Ancak, suç dolayısıyla kanunda öngörülen güvenlik tedbiri niteliğindeki yaptırımlar saklıdır.

Kast

MADDE 21. - (1) Suçun oluşması kastın varlığına bağlıdır. Kast, suçun kanunî tanımındaki unsurların bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesidir.

(2) Kişinin, suçun kanunî tanımındaki unsurların gerçekleşebileceğini öngörmesine rağmen, fiili işlemesi hâlinde olası kast vardır. Bu hâlde, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasını gerektiren suçlarda müebbet hapis cezasına, müebbet hapis cezasını gerektiren suçlarda yirmi yıldan yirmibeş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur; diğer suçlarda ise temel ceza üçte birden yarısına kadar indirilir.

Taksir

MADDE 22. - (1) Taksirle işlenen fiiller, kanunun açıkça belirttiği hâllerde cezalandırılır.

(2) Taksir, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık dolayısıyla, bir davranışın suçun kanunî tanımında belirtilen neticesi öngörülmeden gerçekleştirilmesidir.

(3) Kişinin öngördüğü neticeyi istememesine karşın, neticenin meydana gelmesi hâlinde bilinçli taksir vardır; bu hâlde taksirli suça ilişkin ceza üçte birden yarısına kadar artırılır.

(4) Taksirle işlenen suçtan dolayı verilecek olan ceza failin kusuruna göre belirlenir.

(5) Birden fazla kişinin taksirle işlediği suçlarda, herkes kendi kusurundan dolayı sorumlu olur. Her failin cezası kusuruna göre ayrı ayrı belirlenir.

(6) Taksirli hareket sonucu neden olunan netice, münhasıran failin kişisel ve ailevî durumu bakımından, artık bir cezanın hükmedilmesini gereksiz kılacak derecede mağdur olmasına yol açmışsa ceza verilmez; bilinçli taksir hâlinde verilecek ceza yarından altıda bire kadar indirilebilir.

Netice sebebiyle ağırlaştırılmış suç

MADDE 23. - (1) Bir fiilin, kastedilenden daha ağır veya başka bir neticenin oluşumuna sebebiyet vermesi hâlinde, kişinin bundan dolayı sorumlu tutulabilmesi için bu netice bakımından en azından taksirle hareket etmesi gerekir.

Yaş küçüklüğü

Madde 31 - (1) Fiili işlediği sırada oniki yaşını doldurmamış olan çocukların ceza sorumluluğu yoktur. Bu kişiler hakkında, ceza kovuşturması yapılamaz; ancak, çocuklara özgü güvenlik tedbirleri uygulanabilir.

(Değişik fıkra: 29/06/2005-5377 S.K./5.mad) Fiili işlediği sırada oniki yaşını doldurmuş olup da onbeş yaşını doldurmamış olanların işlediği fiilin hukukî anlam ve sonuçlarını algılayamaması veya davranışlarını yönlendirme yeteneğinin yeterince gelişmemiş olması hâlinde ceza sorumluluğu yoktur. Ancak bu kişiler hakkında çocuklara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur. İşlediği fiilin hukukî anlam ve sonuçlarını algılama ve bu fiille ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneğinin varlığı hâlinde, bu kişiler hakkında suç, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasını gerektirdiği takdirde oniki yıldan onbeş yıla; müebbet hapis cezasını gerektirdiği takdirde dokuz yıldan onbir yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Diğer cezaların yarısı indirilir ve bu hâlde her fiil için verilecek hapis cezası yedi yıldan fazla olamaz.

(Değişik fıkra: 29/06/2005-5377 S.K./5.mad) Fiili işlediği sırada onbeş yaşını doldurmuş olup da onsekiz yaşını doldurmamış olan kişiler hakkında suç, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasını gerektirdiği takdirde onsekiz yıldan yirmidört yıla; müebbet hapis cezasını gerektirdiği takdirde oniki yıldan onbeş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Diğer cezaların üçte biri indirilir ve bu hâlde her fiil için verilecek hapis cezası oniki yıldan fazla olamaz.

+++

Kasten öldürme

MADDE 81. - (1) Bir insanı kasten öldüren kişi, müebbet hapis cezası ile cezalandırılır.

Nitelikli hâller

MADDE 82. - (1) Kasten öldürme suçunun;

- a) Tasarlayarak,
- b) Canavarca hisle veya eziyet çektirerek,
- c) Yangın, su baskını, tahrip, batırma veya bombalama ya da nükleer, biyolojik veya kimyasal silâh kullanmak suretiyle,
- d) Üstsoy veya altsoydan birine ya da eş veya kardeşe karşı,
- e) Çocuğa ya da beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı,
- f) Gebe olduğu bilinen kadına karşı,
- g) Kişinin yerine getirdiği kamu görevi nedeniyle,
- h) Bir suçu gizlemek, delillerini ortadan kaldırmak veya işlenmesini kolaylaştırmak amacıyla,
- i) Kan gütme saikiyle,
- j) Töre saikiyle,

İşlenmesi hâlinde, kişi ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırılır.

Beleidigung des Andenkens Atatürks

Art. 1 - Wer das Andenken Atatürk's beleidigt oder beschimpft, wird mit Gefängnis von einem bis zu drei Jahren bestraft.

Wer ein Standbild, eine Büste ode ein Ehrenmal oder die Grabstätte Atatürk's verwüstet, zerstört, beschädigt oder beschmutzt, wird mit Zuchthaus von einem bis zu fünf Jahren bestraft.

Wer andere zu einer der aufgeführten Straftaten ermuntert, wird wie der Täter bestraft.

Art. 2 - Werden die in Art. 1 bezeichneten Straftaten von zwei oder mehr Personen gemeinschaftlich oder in der Öffentlichkeit oder an der Öffentlichkeit zugänglichen Orten oder mit Pressemitteln begangen, wird die zu verhängende Strafe um die Hälfte erhöht.

Werden die in Art. 1 bezeichneten Straftaten unter Anwendung von Gewalt begangen oder ihre Begehung auf diese Weise versucht, so wird die zu verhängende Strafe verdoppelt....

Art. 45 MilitärStGB - Die Strafbarkeit einer durch Handeln oder Unterlassen begangenen Straftat wird durch die Vorstellung des Täters, sein Verhalten sei durch sein Gewissen oder seine Religion geboten, nicht berührt.